

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

Učiti se cerkvene glasbe nam še treba.

(Konec.)

Gospôda, poprašajte svojo lastno izkušnjo, in našli boste, da se morda v nobeni drugi umetniški stroki diletantstvo s tako bahaško samosvestjto ne šopiri, kakor v glasbi. V posvetni glasbi veselí ali jêzi se nad takimi umotvori, kdorkoli hoče; a v cerkvi je vendar nesreča. Kajti iz cerkve se ne morem izmuzati; tu moram poslušati in se — jeziti.

Zapuščajo in sklicujejo se tudi kaj radi nekateri na svoj posluh in okus, in skušajo svoj piškavi položaj zagradiť z okusom — naroda. Pač res, posluh in okus sta vsakemu človeku več ali manj prirojena; ob enem pa sta vendar le proizvod navade in izobrazbe. In ako té krenete na napačno pot, potem se spridi tudi okus, ki ima svoje veselje nad spako in grdobo, ali se vsaj nad njo več ne spodtika. In ako celò prirojena pamet človekova enako do tega priti zamore, da očitno blodnjo smatra za resnico, potem tudi nam ni treba čuditi se najbolj norim neslanostim okusa. Če n. pr. koralni pevec, celò pri altari, svoje note gnjusno zateguje ali se orglavec pri liturgični maši po vsih krivih potih kromatike klati, — no, potem je to le njegov okus. Ali dovolite mi navesti obče znan izgled. Zakristijski zvonček je dal znamenje, da se prične služba Božja. Orglavec položi ost leve škornje na pedalno tasto ter nam daje živati godrnjavi ton 1—2 minut, dokler se mu ne zljubi, tudi svoje prste vpreči. Res, to smo že tolikrat slišali, da jih je malo, ki se nad tem spodtikajo. Kdor bi prvíkrat ta nered čul, moral bi si misliti: Ali hoče oni tam gori župniku povedati, da je že na koru, à še ni svojih not odprl; ali je kak vijak odjenjal v orglah — ali pa v glavi orglavčevi. Toda ne prvo, ne drugo to je le orglavčev okus, to mu je lepo, slovesno, imponantno.

Pač res, kaj ljudem že ni ugajalo? Potem pa se še sklicujejo na narod, češ: „Saj narod ima tudi okus.“ Gotovo ga ima in še prav zdrav okus. Tem napačnejše je toraj, ta naravni, zdravi okus z nelepo in malovredno glasbo begati; marveč treba, čistiti ga, ako je pokvarjen. Temu pa ne zadostuje nobena diletantska modrost in moč.

Na ugovor: „Narod noče nič slišati in vedeti o Vaši (cecilijanski) stvari“ — odgovorim samo to: „Tedadaj ne razumete teh stvari tako izvajati, kakor se morajo; sicer bi se čudili, kako hitro da se obrne okus naroda na pravi tir. Poleg tega pa treba tudi temeljitih študij, teoretičnih in praktičnih, katerih se pa često bojite in izogibate.“

In kadar se kdo ne čuti več varnega za ogrado svojega lastnega in ljudskega okusa, potem se rad skriva za izgovorom: „No, ljubi Bog bo že zadovoljen. Saj, kar pojemo in igramo, je iz dobrega namena; vse Bogu na čast.“

Bože moj, kako ponižno in skromno! Vprašam le to: Je-li Bog naš Gospod res s tako malim zadovoljen? Menim, da ne, ker on je strog in ljubosumen Bog. Gotovo mu ni vse jednako, kako da ga častimo; zlasti zato ne, ker je nam česčenje svoje pri liturgični službi vredil po svoji sveti cerkvi. Prav tako, kakor mu ni vse jedno, ako bi njegovi služabniki pristopali k altarju v razdrapanih paramentih, prav tako ni zadovoljen, ako se sveti tekst altarju bliža v beraški obleki slabe in nepravilno izvajene glasbe. Kdo bi bil pač tako predrzen, tako in jednako glasbeno šušmarijo in spako vsiljevati v koncertno dvorano, kakoršno moramo često poslušati v cerkvi? Gotovo nihče, in ako bi spadali poslušalci celo k najpriprostejšemu narodu. In vendar je cerkvi včlovečeni Bog, katerega obdajajo nebeški duhovi, naš poslušalec. On sam, večni ideál vsega lepega je nam dal dragoceno doto za vse življenje, čut in razum za lepo in zmožnost vtelesiti resnično lepo v podobi in glasu. Kako bi ne pričakoval, da te krasne darove z najboljšimi močmi takrat vporabljam, kadar nam je nastopiti pri službi Božji, da mu pojemo čast in slavo, ali z drugimi besedami, da je naša glasba, kolikor mogoče, v resnici umetniško lepa.

To, gospóda, je vzvišeni smoter našega cecil. društva, ki ga, kolikor je v naši moči, moramo doseči v vsih, tudi v najmanjši vaški cerkvi.

Toda, da me prav razumete, s tem nočem reči, da v naši škofiji gledé tega še nismo nič dosegli. Svojih podob nisem hotel sivo na sivo naslikati, marveč me je volja pokazati, da so na zlatem ozadji še nekatere maroge, ter z Vami preudarjati, kako bi je odpravili, da pokažejo glasbene razmere v naši škofiji brezmadežno sliko. Ne vem pa družega sredstva, nego splošnejši in marljivejši duševni napor od strani vseh, kateri se pečajo s cerkveno glasbo ali imajo pri nji kaj govoriti. — Tu pa se moram narprej obrniti do svojih gospodov sobratov. Res je sicer, da se dan danes nenavadno veliko tirja od delavnosti v pastirstvu nastavljene duhovščine. V vsih mogočih strokah, katerih je druga važnejša od druge, naj bi bili veččaki! In na vse zadnje tudi ni mogoče, da bi bil vsak duhovnik strokovnjak v glasbi. Gotovo je pa vendar, da je liturgična glasba, v katerikoli obširnosti že bodi, najbolj naša lastnina. Kolikorkrat imamo pri altarji opravljati slovesno mašo ali večernice, kakor tudi pri drugih opravilih, smo koralni pevci. Kar imamo tū peti, pojmo vsaj pravilno in dobro, dà, kolikor mogoče dobro. Vendar to ne gré brez učenja in pripomočkov je več kot zadosti. Le še nekaj. Mi duhovni pastirji nismo drzni, ako opomnimo, da jih je med nami veliko, katerim so najraznovrstnejše okolnosti življenja jako dobro znane in zanje tudi najboljši svét vedó. Tem nasproti pa se mi dozdeva število izolikanih cerkvenih glasbenikov med nami v resnici prepíčlo. Da je stvar drugačna, potem bi po naših pastirskih listih in

pri dekanijskih konferencah cerkvena glasba gotovo imenitnejšo vlogo igrala; in trdim, da bi se potem naloga našega Cecil. društva bistveno hitreje reševala.

V drugi vrsti obračam se do svojih prejšnjih tovarišev, gospodov cerkv. pevovodij in orglavcev. Pevovodji bodi narprej jasno, da cerkvena glasba ni le igrača, temuč stvar resnih cerkvenih določb, katere mora dobro znati, torej se jih je vestno učiti. Pred vsem potrebuje dalje temeljite vednosti koral. Koral je kot pravo predpisano liturgično petje temeljna postava in osnovna oblika za vsako drugo cerkveno glasbo. Cerkv. napevi, večglasne pesmi in orgelske skladbe, katere nimajo koralovega duha ter mu morda celò nasprotujejo, in naj so sicer še tako krepke: naj ostanejo na vsak način pred cerkvenimi durmi. Tega duha razumeti pa ni tako lahka stvar; k temu še ne zadostuje, če znaš osem cerkvenih tonov. Marljivo se moraš pečati s pravili izgovarjanja, metrike, ritma, tako, da vse to v tebi postane meso in kri. Preden poješ te vrste melodije, naj ti doné kot molitev v srcu in hodi jih poslušati tje, kjer je prepevajo dobro, čisto in pobožno. Potem bode tudi tebe njih duh prešinil, potem še le si bodeš postavil temelj cerkvenega dirigenta. Kako bi pač sicer mogel svojemu zboru vdihniti duha in ž njim življenje, ki ga sam nimaš!

Ako ima dirigent izvrševati večglasne skladbe, tadaj potrebuje za to temeljitega znanja cerkvene polifonije. Ni treba, da bi slovel kot skladatelj, vendar pa mora umetnosti kontrapunkta vsaj toliko več biti, da spozna sestavo večglasne skladbe, ako jo hoče s svojim zborom jasno predavati. Kar je pa njemu samemu s sedmerimi pečati zaklenjeno, tega tudi drugim ne more raztolmačiti, ne jasno izvršiti. Velika dobrotà je za pevovodje, da za presojo cerkvenega značaja teh skladb skrbi cerkveni-glasbeni zapisnik Cecil. društva.

Toda še več. Udje cerkvenega pevskega zborà prihajajo večidel brez prejšnje izobrazbe. Pevovodja ima torej težko in trudapolno nalogo, je narprej učiti elementov glasbene umetnosti. K temu treba fino izolikanega posluha, spretnosti v branji nót, gotovega zadevanja intervalov, čistega glasu, jasnega izgovarjanja v vsaki višini in móči tonov, skratka — dovršenega in jedrnatega pevskega pouka. To zmožnost pa si pridobiš edino z lastnim učenjem metode pevskega pouka. S samim vtepanjem na dobro srečo mučiš samega sebe, ubozega pevca in o prihodnjem prazniku vso krščansko občino. — Nikjer ni zapovedano, da bi se moralo večglasno peti; zato menim, da naj dirigent, kateri se ne more ali noče večglasne glasbe toliko proučiti, da bi na dan spravil kaj resnično umetnega, — sebi, zboru in občini rajši prihrani vso jezo in ves trud, ki ga zahteva tako mehanično in brezmiselno vtepanje.

Zdaj pa še orglavcev. Naloga, ki jo ima izvršiti, ni malenkost. Cerkv. pesem v domačem jeziku ali koral spremljevati po dobrih predlogah, med prenehljeji par akordov narediti — no, to vendar ni copernija. Ako pa poleg tega nič družega ne razumi, tedaj mu še veliko manjka do orglavca, ki bi bil kos svojemu poklicu. Najboljše tiskano spremljevanje kake narodne cerkvene pesmi postane dolgočasno, ako se pri vsaki kitici vedno isto sliši. Najimenitnejše koralno spremljevanje ne zadostuje, ako po potrebi ne zna ga preložiti v drug tonovski način; in vse tiskane zbirke pred- in mediger še nikomur

niso zadostovale, kdor tudi samostojno in prosto v raznih tonovskih načinih dobro orglati ne zna.

Kako hoče biti vsemu temu kos, ako ni popolnem izobražen kontrapunktist, in to teoretično in praktično izobražen! Kako žalostno je, kadar se orglavec lovi; kako krasno pa in vsposodbudno, kadar pri orglah sedi mož, kateri ima instrument v svoji moči, kateri zlasti ob praznikih mojsterske skladbe orgelskih umetnikov spretno izvaja, kateri zna petje s svojim igranjem povzdigniti in ozariti, kateri razumi s tematično spretnostjo zediniti vse v lepo donečo harmonijo. Zato pa treba veliko in temeljitega učenja, veliko in skrbnega vežbanja.

Torej, gospôda, ako hočemo na polji cerkvene glasbe kaj dobrega sadu pridelati: moramo se učiti. Cerkevno glasbena literatura nam daje v ta namen mnoga, izborna sredstva. Tega učenja tudi ne more nič drugega nadomestiti; tudi branje naših društvenih spisov ne. Vsekako naj bere vsak društvenik cerkveni glasbenik, kateri ima še premalo naročnikov. S koristjo pa bere le oni svoj list, kateri si pridobi z učenjem pravo podlago, da ga razumi.

To učenje se tudi ne dá nadomestiti z udeležbo cerkvenih glasbenih shodov. Res, da jih moramo obiskovati v kolikor le mogočim številu. Tu zajemamo novo navdušenje in marsikateri nauk in marsikateri dober sklep prinesemo z njega domú. Toda brez temeljitega učenja in znanja ne razumemo ondi niti govorov niti glasbenih izvršitev; zato se vračamo konci zborovanja prav tako pametni na svoj dom, kakor smo šli k shodu. Naj končno še povem, da se mi dozdeva celo najsjajnejše zborovanje s svojim petjem in z govori nekako slično glasbenemu umetalnemu ognju, vsled katerega se vidi stanje našega društva veliko boljše, nego je res, nekako kakor zapaljena slama, katera hitro vsplameni, toda brez trpežnega učinka ostane. Slamni ogenj je sicer dober, toda ako nas ima dalje časa ogrevati, treba nam vedno bukova ali hrastova polena nanj pokladati; potem idimo na svoj dom s trdnim sklepom, da bodemo s temeljitim delom, t. j. z marljivim učenjem in požrtvovalnim trudom pospeševali sveto glasbo. S tem postavimo našo stvar na trdna tla, in za ta smoter nam ne sme noben napor pretežaven biti!

Mašni pobirki.

(Dalje.)

Praznik najdenja sv. križa. S smrtjo na križi je Gospod smrt premagal; križ je postal tako rekoč spominek te njegove zmage. Zato se pač spodobi, da se priklanjamó veličastnemu lesu sv. križa, kateri je skozi 300 let mirno skrit ležal v zemlji, kakor je Gospod sam počival tri dni v grobu. Pa tudi sv. križ je imel obhajati svojo velikonoč, in to čudežno vstajenje obhajamo danes s katoliško cerkvijo. Današnji introit je posnet iz sv. Pavla lista do Galačanov: „Mi pa se moramo ponašati s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa, v katerem je rešitev, življenje in vstajenje naše: po katerem smo rešeni in oproščeni, alleluja, alleluja.“ Ps. „Bog se nas usmili, in nas blagoslôvi;

naj razsvetli svoj obraz nad nami in se nas usmili.“ — Kdo ne misli nehoté pri branji introita na znamenje sv. križa, na le-ta navadni znak spoznanja naše vere, kakor ga imamo katoliki iz apostolskih časov! V prvih časih krščanstva bil je križ znamenje veroizpovedanja nasproti Judom in poganom, in čudno, tudi dandanes še nasproti vsem protestantskim izpovedam. One ne delajo znamenja sv. križa ne pri molitvi, ne pri službi Božji, ne pri deljenji svojih zakramentov, ne sicer drugod v ti obliki, kakor ga dela katolik. — Naj bi vendar naši pevci delali sv. križ vselej pobožno in častitljivo, kolikorkrat prično sv. pesme, ki je imamo izvrševati v proslavo nekrvavega ponavljanja daritve Kristusove na križi.

— Po našem direktoriji pade na 5. velikonočno nedeljo letos praznik sv. škofa in spoznovalca Antonina. Svetnik je bil rojen v Florenciji; stopil je še ne 16 let star v red sv. Dominika in odlikoval se po najlepših čednostih. Papež Evgenij III. ga je pozneje imenoval nadškofom v Florenciji, in le sv. pokorščina ga je primorala, da je prevzel to čast. Njegova ponižnost, pobožnost, ljubezen in krotkost se ne dajo prehvaliti; zlasti pa je zanimivo, da si je skoro vse véde sam brez kake pomoči učениkov popolnem prisvojil. V življenji in po smrti je Bog svojega služabnika poveličal z mnogimi čudeži. — O njem poje cerkev v introitu: „Sklenil je ž njim Gospod zavezo mirú, in glavarja ga je naredil, da mu ostane čast duhovenstva vekomaj. Alleluja, alleluja.“ Ps. „Spominjaj se o Gospod Davida in vse krotkosti njegove.“ — Kar je bil Gospod nekđaj Davidu zavoljo njegove krotkosti in pobožnosti obljubil, to je tudi v Kristusu splnil. Ko je bil namreč David zasedel kraljevi prestol, ni skrbel narprej zase, ampak da dobi Gospod sebi vreden sedež na Sionu. Kristus pa je ustanovil večno kraljestvo Božje; njegovi namestniki na zemlji so škofje naše sv. cerkve, oni vladajo kraljestvo Božje, ki ga vrata peklena ne bodo premagala. Kako srečni smo mi, da pripadamo temu Božjemu kraljestvu!

— Praznik vnebohoda Kristusovega. Današnji introit naznanja skrivnost današnjega praznika z besedami, s katerimi sta nekđaj angelja na oljski gori nagovorila apostole koprneč gledajoče za Jezusom: „Možje Galilejci, kaj se čudite gledajoč proti nebu? alleluja: Kakor ste ga videli gredočega v nebo, ravno tako bode prišel. Alleluja, alleluja.“ Ps. „Vsi narodi, ploskajte z rokami: ukajte Bogu z veselim glasom.“ — Jezus je šel v nebesa; nekoč pride kot sodnik sveta z močjo in veličastvom. On je kralj vsega sveta, kateri je danes v posest vzel svoje veličanstvo in kateremu danes vsi z radostnim srcem nasproti vriskamo. Kadar pa zopet pride, tudi našim marljivim cerkvenim pevcem ne bode odrekel plačila, zasluženega v njegovi sveti službi.

— Binkoštna nedelja. Redkokrat povzdigne se gregorijansko petje do tolikega navdušenja, kot danes: „Duh Gospodov je napolnil zemlje krog, alleluja; in njemu, kateri vse obsega, je znan vsaki glas, alleluja, alleluja, alleluja?“ Ps. Vzdigne naj se Bog, in razkropé naj se sovražniki njegovi: in beže naj izpred njegovega obličja, kateri ga sovražijo.“ Besede introita obsegajo rek iz bukev modrosti, ki se je vresničil na binkoštno nedeljo: Sveti Duh je, ka-

teri se je razširil nad zemljo in kateri je kot zastavo svoje navzočnosti apostolom podelil znanje jezikov, kojih vir je On. — „Vsaki glas mu je znan“ in vsaka beseda, dasi tudi tebi morda nerazumljiva: Kako, dragi pevec, da bi tebe ne vzpodbujala ta zavest?!

— Binkoštni ponedeljek. Današnji introit se ozira v prvi vrsti na novokrščene, katere je mozeg pšenice in med, t. j. sladka in tečna jed nebeške večerje prvokrat osrečila: „Živil jih je z maščobo pšenice; alleluja, in z medom iz skale jih je nasitoval; alleluja, alleluja.“ Ps. Radujte se Bogu pomočniku našemu, ukajte Bogu Jakobovemu.“ — „Maščoba pšenice“ t. j. sladna jed; med iz skale t. j. čudapolna jed. Če se pa ozirajo besede introita v prvi vrsti na evharistično večerjo novokrščenih, dajo se tudi neprisljano obračati na binkoštno skrivnost: tudi sv. Duš je sladna in čudapolna jed, kajti pričujočnost njegova je duši najslajši užitek.

— Praznik presvete Trojice. Kako srečni bodemo, kadar bodemo kedaj pred stolom veličanstva Božjega smeli peti besede današnjega introita: „Češčena bodi sveta Trojica in nerazdeljena Edinost: hvalimo jo, ker je nad nami skazala usmiljenje svoje. Ps. Gospod, kako čudovito je Tvoje imé po vsi zemlji.“ Milostljivo ponižanje trojedinega Boga, kateri je nas ustvaril, odrešil in posvetil, poveličevati, nas ne smé nikdar utruditi. Vsaki „Gloria Patri etc.“ prepevajte torej, dragi pevci, z ustmi in srcem, s pravo in pristno pobožnostjo! (Dalje prih.)

Dopisi.

Gradec. Pred kratkem časom sem imel priložnost slišati lepo vbrano cerkveno, oziroma cecilijansko petje. Večkrat sem že čital v „Musica sacra“, in tudi dr. Haberl nam je tu in tam pravil o dr. Weisu, da je bil, če se ne motim, v letu 1887 v regensburški cerkveno glasbeni šoli ter je sedaj stolni pevovodja v zgorej imenovanem mestu. Žal, da mi ni bila dana priložnost slišati slovesne maše, a vendar sem bil navzoč pri popoldanski službi Božji. Bile so slovesne litanije, pri katerih se je pelo latinsko; a, ker nisem bil na koru, tudi ne morem natančno reči o skladatelju teh krasnih litanij. Zdi se mi, da je bil ta opus Wittov. Tako petje se tudi po naših slovenskih krajih ne sliši. Ni dolgo od tega, da sem stal pri neki slovesnosti pod cerkvenim korom; kje? to zamolčim. Da pridem do cilja, o katerem sem se namenil poročati, naj tukaj zabilježim, da nisem bil prav zadovoljen s pevskim zborom; kajti bila sta 2 soprana in 2 alta, 3 tenori in kake 4 basi, posebno zadnji so fundamentalno doneli. Zapazil sem tudi slabo izgovarjanje besed. Bas in tenor sta deklamovala pravilno, nekoliko slabše pa sopran in alt. Sploh pa moram prirediti, da je bilo izborno to petje in igranje na orglah, a vendar bi bile te litanije še boljši vtis napravile, ako bi bila glasna oktava med petjem molčala. — Gospod vrednik! vprašal bi rad, ima li graška škofija poseben rituale; kajti pred altarjem se je intoniral „Panem de coelo itd.“ Potem je šel duhovnik in vzel v roke presveto Rešnje Telo. Ker je bilo mnogo ljudstva, nisem mogel zapaziti, je bil li blagoslov z moštranco ali z ciborijem; to vem, da je mašnik intoniral „Tantum ergo“, takoj je pričel kor nadaljevati in ko je izrekel pri prvi kitici „Et antiquum“ in pri drugi „Salus honor“ se je delil blagoslov z Najsvetejšim. Toraj to mi je nejasno, ker o takem obredu še nisem nikjer čital. O drugih graških cerkvah ne govorim mnogo gledé glasbe, ker ni nič boljša nego po naših vladikovinah. V neki tretjeredniški cerkvi je pelo menda vse ljudstvo z jako škandaloznim spremljevanjem orgel kakih petnajstkrat „Heilig, heilig itd.“ Toraj toliko za danes iz glavnega mesta štajerskega.

Celovec. V imenu ceciljanskega društva se srčno zahvaljujem za vse številke „Cerkvenega Glasbenika“, ki ste jih nam v porabo poslali. Ob enem pa tudi naznanjam, kako se razvija petje v celovškem „Marijanišči“. Da se ne more veliko uspeha pričakovati, je razvidno iz tega, ker se je poduk začel šele preteklo leto v jeseni. Vendar se je nekaj doseglo in z pomočjo Božjo hočemo še dalje korakati brez ozira na vse ovire, ki se nam stavijo. Akoravno šteje Marijanišče 146 dijakov, vendar se ne nahaja tej množici primerno število pevcev. Od vseh 146 jih je le 57, ki imajo dober posluš in glas; ostalo število se je razdelilo v dva oddelka, ki obiskujeta pevske ure 2 krat na teden.

Tudi boljši pevci so se razdelili v 2 oddelka, in sicer tako, da imajo nižji gimnaziji poseben oddelek in višji poseben. Iz teh 57 pevcev so se združili vsi, ki so dobro napredovali in ki imajo primeren glas, v skupni mešan zbor obstoječ iz 5 sopranistov, 3 alt, 2 tenorja in 5 bas. Ta zbor je imel zopet posebne pevske ure, kakor se je potrebovalo, oskrboval je petje pri velikih mašah in pri raznih priložnostih.

Pelo se je popolnoma liturgično in sicer:

I. Missa III. Hallerjeva, sopran in alt.

II. Missa in hon. S. Nominis Jesu — Mitterer za tenor in bas.

III. Missa in hon. S. Josephi za mešan zbor od Mittererja.

Introitus, Graduale in Communio koralno, Offertorium deloma koralno, deloma iz „Pil-land“-ove zbirke.

Ob postnih nedeljah so se peli pri tihih mašah „Modlmayr“-jevi Oelbergsgesänge in pri popoldanski Božji službi 14 „Kreuzwegstationen“ Witt.

Pri majnikovi pobožnosti so se rabile pesmi iz „Marienpreis“-Haller, „Mariengarten“ in Musica eccl. od Mittererja. Ob nedeljah v majniku pa so se pele čveteroglasne litanije Haller-jeve v A dur.

Stolni zbor je pel, kakor že nekaj, popolnoma liturgično, vendar pa ima neumorno delavni stolni dirigent s svojim zborom svoj križ. Petje oskrbujejo namreč fantje, ki obiskujejo razne šole, ljudske, mestne itd.; na mesec dobijo za petje po 1 gld., s tem pa večkrat niso zadovoljni — in med letom odpovejo službo in ne pridejo več na kor. Tenor in bas pa pojejo deloma stolni koralisti, deloma učiteljski pripravniki, deloma bogoslovci, vendar se ne more g. Lučovnik na nje zanašati; tudi skupnih skušenj ne obiskujejo, zlasti bogoslovci ne, ker jim je to prepovedano. Pomanjkanje skupnih skušenj se pa pozna tudi na koru. Želeti bi bilo, da se bogoslovcem dovoli obiskavati tudi skušnje; saj pridejo lahko fantje v bogoslovnicu in se tam vrši cela skušnja. O deželi danes ne govorim, morabit drugikrat, ondi mislim v obče ni „cerkvega“ petja. *Stres Anton.*

Iz Celja. Sprevod na dan sv. Rešnjega Telesa se je vršil v našem mestu prav slovesno. Procesijo je vodil milostljivi gosp. opat v spremstvu mnogih gg. duhovnikov in so se je udeležili zastopniki uradništev, vsi dijaki, učenci in učenke iz slovenskih in nemških šol ter mnogo pobožnega ljudstva. — Skladbe, katere so se izvajale na ta dan, so bile sledeče: Pri sv. maši se je pela „Fest-Messe in D“ (skladatelj?) za sopran, alt, tenor in bas brez instrumentov, katera se je prav lepo izvršila razun „Credo“ pri koncu, ki je kontrapunktično in imitatorično zložen. A poznal je to le glasbenik, ki ima muzikaličnega duha. Offertorium bil je čveteroglasen za S. A. T. in B. iz knjige „Enchiridion“ von Joh. B. Tresch Op. X. in koralne točke so se pele iz Haberlovih knjig, kakor so za dotični dan predpisane; pel sem jaz in dva 15 letna dečka, katera se pri meni cerkvene glasbe učita. Med procesijo pri vsakem evangeliji so se predavale himne zložene od Ig. Mittererja op. 32 s spremljevanjem posavn, katere so res primerno glasno in krasno donele, seveda ne ff, kar bi bilo 14 pevcev prepilo. Dragi pevovodje! Tu si dovoljujem, opomniti Vas, da bodite previdni, ako imate na svojem koru večkrat petje s pihali. Dr. Haberl pravi, da za 30 pevskih moči zadostujejo samo 4 posavne, brez vpijočih klarinetov in kričočih b in drugih trompet. Mislim, da bi zadostovalo za muzikanta, ki v cerkvi gode, samo polovica pluč. Spominjam se dobro, ko sem se v glasbi šolal, kak vriš in piš je bil na št. J—skem koru, na katerem je bilo več piskačev, kakor pevačev. Vmes je imela tudi be-

sedo tudi taktirka, ki je bila po nedolžnem ob pult tepena. Še enkrat opomnim, nikar ne pozabite na glasove „plozača“ vedno zapisati p, pp, in nikdar ne ff. — Brez vse samohvale naj mi bude tukaj dovoljeno, da zabilježim izrek splošnega občinstva navzočega pri procesiji, katero se je izrazilo, „da se v Celjskem mestu tako vbranega petja z godbo še ni slišalo.“ Tudi čč. gg. duhovniki so bili s takim napredkom zelo zadovoljni, posebno pa čast. gosp. opat, ki se mnogo zanimajo za dostojno glasbo v cerkvi. Konečno izrekam vso čast in hvalo gospodičnam pevkam in spoštovanim gospodom pevcem, ki so prišli na pomoč od pevskega društva, in priporočam se za več enakih slučajev *mestni orglavec.*

Razne reči.

— † Anton Nedvéd. Dne 16. junija je umrl mnogozaslužni slovenski skladatelj, g. Ant. Nedvéd, c. kr. učitelj glasbe v pokoju po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, 68 let star. Rodom Čeh, prišel je l. 1856 kot glasbeni vodja filharmoničnega društva, pri kojem je deloval do l. 1882. Od l. 1860 do l. 1890 bil je učitelj glasbe na c. kr. učiteljski v Ljubljani. Podučeval je v petji nekaj časa tudi čitalniški pevski zbor, gojence v Alojznici in bogoslovce v vel. semenišči. Rajnik je bil izvrsten glasben učitelj in dirigent in odličen skladatelj slovenskih pesem, katere se bodo vedno prepevale. Zlagal je tudi za cerkev in je „Cerkv. Glasb.“ v prvih letnikih prinesel več njegovih skladb. Naj v miru počiva!

— V Tridentu izhaja od 15. aprila t. l. nov cerkv.-glasbeni mesečnik, naslovljen „Bollettino Ceciliano pubblicato per cura della società ceciliana della Diocesi di Trento“ — po dvakrat na mesec (1. in 15.). Vrednik mu je č. g. Riccardo Felini, tiskar Giov. Batt. Monauni. Vsaka številka obsega 8 strani v 8°. — Cena nam ni znana.

— Deset zapoved za cerkvene pevce:

1. Veruj v eno samo Božjo harmonijo.
2. Ne zlorabi po nemarnem svojega glasu.
3. Posvečuj nedelje in praznike.
4. Spoštuj cerkveno-glasbene določbe.
5. Ne ubijaj gospoda pevovodjo.
6. Ne lomaj zvestobe do Cecilijinega društva.
7. Ne kradi nobene vadne ure in nobenega teksta.
8. Ne pój nobenega napačnega tona.
9. Ne želi svojega bližnjega glasu.
10. Ne želi svoje bližnje cerkvene blagajnice.

Vredništvo „Cerkvenega Glasbenika“ se priporoča p. n. gospodom prijateljem za dopise.

Oglasnik.

Cerkvene pesmi. Vglasbil Dragotin Brvar, mestni orglavec v Celji. V Ljubljani. Založil skladatelj. Cena? Tisk Blasnikovih naslednikov. Avtografovana partitura obseza za mešani zbor 3 pesmi k blagoslovu, 2 k pridigi, 2 obhajilni, 1 velikonočno, za moški zbor 2 Marijini. Vse pesmi imajo pravi cerkveni značaj, pričajoč o dobrem okusu skladateljevem. Mladi skladatelj si prizadeva biti originalnim, pri čemur — kar ni nenaravno — je postop glasov sem ter tja še premalo gladek. S časom bodo tudi gotovo izginile harmonične napake, kakor so kvinti v št. 4., 5. in 10., nerazvezan čveterozvok v št. 1., neukretni postop intervalov tu in tam. Najpoglavitejša napaka pa je napačna, neslovenska deklamacija v št. 2., 6. in 9. Kljub vsemu, kar tukaj očitamo, je to prvo delo mladega skladatelja priporočanja vredno, ker obseza mnogo dobrega zrnja, ki naj obrodi prihodnjič boljsega sadu.

Današnjemu listu pridana je 6. št. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.